

**GUIA PER A L'ATENCIÓ DE PERSONES
MIGRANTS EN SITUACIÓ ADMINISTRATIVA
IRREGULAR**

SETEMBRE 2023

Des del 1914 l'Església Catòlica celebra el darrer diumenge de setembre la Jornada Mundial del Migrant i del Refugiat, un dia creat per a “*expressar la nostra preocupació per les persones vulnerables en moviment; pregar per ells mentre enfronten molts desafiaments; i per sensibilitzar sobre les oportunitats que ofereixen les migracions*”. Benet XV.

Per això, des de Càritas Diocesana de Tortosa, volem manifestar el nostre compromís actiu amb les persones migrades. Aquest document-resum pretén ser una guia d'orientació als primers passos de les persones emigrants, sol·licitants d'asil i refugiats en situació irregular a les acollides, primera línia del nostre servei.

En aquest sentit, fem ressò d'algunes accions concretes proposades per Càritas Diocesana de Sevilla que poden orientar l'atenció i el treball de l'equip:

- Establir una acollida càlida, on es fomenti una escolta activa que ens permeti construir el projecte migratori de cada persona (el motiu del viatge a Espanya) i que se sentin acompanyats.
- Atendre sense prejudicis, sense imposar etiquetes.
- Derivar la persona a un recurs específic on puguin assessorar-lo socialment i jurídicament.
- Ajudar en la cobertura de necessitats bàsiques (alimentació i higiene, suport al lloguer i pagament dels subministraments, taxes per regularitzar la documentació, bitllets per a desplaçament, allotjaments provisionals...).
- Convidar a les activitats o projectes específics de la parròquia amb l'objectiu de fomentar la seva integració a la comunitat parroquial i tinguin així una xarxa de suport.

Què comporta SER ESTRANGER?

EN SITUACIÓ IRREGULAR O INDOCUMENTAT?

La persona estrangera en situació irregular es pot trobar en dues situacions:

Té passaport EN VIGOR o cèdula d'inscripció EN VIGOR	No té passaport o si en té, no en té en vigor. No teniu cèdula d'inscripció.
DOCUMENTAT	INDOCUMENTAT

- ✓ És MOLT IMPORTANT intentar DOCUMENTAR la persona estrangera en situació irregular. Serà el primer pas IMPRESCINDIBLE per regularitzar-lo.
- ✓ És MOLT IMPORTANT la renovació de la documentació personal. Si no ho fa, caurà en IRREGULARITAT SOBREVINGUDA.

DOCUMENTACIÓ A SOL·LICITAR A PERSONES EN SITUACIÓ ADMINISTRATIVA IRREGULAR

- Certificat d'empadronament. Important fer la sol·licitud per empadronar-se.
- Comprovant de la despesa de l'habitatge. En alguns casos les persones no poden demostrar que paguen un lloguer, perquè no els lliuren justificants, el voluntariat de la Càritas parroquial haurà de tenir en compte aquestes qüestions per cercar altres alternatives, quan calgui obtenir aquesta dada.
- Llibre de família, o partides de naixement (si han viatjat amb aquesta documentació).
- Currículum Vitae.
- Certificat d'escolarització i assistència regular a l'escola de tots els menors de 6 a 16 anys. Certificat d'estudis dels majors de 16 anys.
- Poden formar-se (formació reglada i privada).

Nota: en cas de manifestar la voluntat de presentar Sol·licitud de Protecció Internacional, derivar a CEAR.

- En cas de comptar amb el Resguard d'haver presentat la sol·licitud de Protecció Internacional, directament derivació a CEAR per entrar al programa d'ajudes.

DRETS

- Empadronament (amb passaport en vigor).
- Accés a l'atenció dels SS.SS, no a la cartera de prestacions econòmiques.
- Sistema sanitari: assignació de centre de salut, metge i targeta sanitària. En cas de no disposar d'empadronament i trobar inconvenient al centre de salut per a l'assignació de metge, adreceu-vos als serveis d'atenció a la ciutadania dels districtes sanitaris.
- Sistema educatiu: infantil/obligatori/post-obligatori. (L'accés a les diferents bonificacions: infantil, menjador, aula matinal i extraescolars han de venir acreditades per SSSS).
- Assistència jurídica gratuïta.
- Protecció dels seus drets laborals, encara que treballin al sector informal. Podeu reclamar davant dels tribunals amb independència de si compteu o no amb autorització de treball. RISC: Ser sancionat per la LOEX.
- Contreure matrimoni, constituir-se parella de fet.
- Obrir compte bancari.

NO ACCÉS

- Alta demandant ocupació
- Número afiliació seguretat social
- Pràctiques laborals (excepte les derivades d'ensenyament reglat).
- Reconeixement grau discapacitat.
- Cartera de prestacions socials públiques

Sol·licitud de protecció internacional

Càritas Catalunya - MIGRACIONES - Càpsula 6. La protecció internacional, asil i refugi

<https://www.youtube.com/watch?v=KcmhZmOCw2M>

- Similar a situació regularitzada.
- No cal esperar l'autorització de treball per sol·licitar alta a SAE, dispositius de recerca de feina, número afiliació seguretat social, certificat digital o cl@ve.
- S'acredita mitjançant dos documents; la targeta blanca i la targeta vermella.

AUTORITZACIONS DE RESIDÈNCIA

- ARRELAMENT LABORAL (art. 124.1)

Càritas Catalunya- MIGRACIONES - Càpsula 4. L'arrelament laboral i la col·laboració amb l'autoritat laboral

<https://www.youtube.com/watch?v=jeMBBSYZPOc>

- Permanència a Espanya mínim 2 anys continuats (Demostrar amb padró).
- No tenir antecedents penals.
- Demostrar existència de relació laboral no inferior a 6 mesos. (30 hores) o 12 mesos (15 hores). Trobar-se en situació irregular.

- ARRELAMENT SOCIAL (Art.124.2)

Càritas Catalunya - MIGRACIONES - Càpsula 1. L'arrelament social

<https://www.youtube.com/watch?v=PawGFa99xKA>

- Permanència a Espanya com a mínim 3 anys.
- No tenir antecedents penals.
- Proposta de contracte de treball (30 hores o contracte de 20 hores si hi ha menors o majors a càrrec seu). Poden ser la suma de diversos contractes.
- Vincle familiar o informe d'inserció social. (Se sol·licita al Servei de Primera Acollida de l'Ajuntament o al Consell Comarcal)

Nota: Permís de residència i de treball.

- **ARRELAMENT FAMILIAR (art. 124.3)**

Càritas Catalunya - MIGRACIONES - Càpsula 3. L'arrelament familiar i el règim comunitari

https://www.youtube.com/watch?v=VGk_DJAPSQ8

- Ser mare, pare o tutor d'un menor de nacionalitat espanyola, o persona que doni suport a una persona espanyola amb discapacitat.
- Cònjuge o parella de fet acreditada de ciutadà o ciutadana de nacionalitat espanyola, ascendent major de 65 anys o menor de 65 anys a càrrec, descendent menor de 21 anys o més gran de 21 anys a càrrec, de ciutadà o ciutadana de nacionalitat espanyola, o del cònjuge o parella de fet.
- Quan es tracti de fills de pare o mare que haguessin estat originàriament espanyols.
- No tenir antecedents penals.

- **ARRELAMENT PER A LA FORMACIÓ (art. 124.4)**

Càritas Catalunya - MIGRACIONES - Càpsula 2. L'arrelament per formació

<https://www.youtube.com/watch?v=a15Bdp682Vs>

- Permanència a Espanya mínim 2 anys.
- No tindre Antecedents Penals.
- Comprometre's a realitzar una formació: reglada per a l'ocupació o obtenir un certificat de professionalitat, o una formació conduent a l'obtenció de la certificació d'aptitud tècnica o habilitació professional necessària per a l'exercici d'una ocupació específica o una promoguda pels serveis públics de Ocupació.
- En l'àmbit de la formació permanent de les universitats, comprometre's a fer cursos d'ampliació o actualització de competències i habilitats formatives o professionals, així com d'altres ensenyaments propis de formació permanent.

- Perquè la formació sigui validada en un procés d'arrelament futur ha de ser formació per a l'ocupació, homologada i amb una durada de més de 200H i de modalitat presencial i que atorgui certificat de professionalitat, actitud tècnica o habilitació professional. Nota: L'arrelament formatiu només concedeix permís de residència, no de treball. Per poder obtenir el permís de treball després, cal un contracte del mateix sector en què s'ha fet la formació.

EIXOS A TENIR EN COMPTE EN EL PROCÉS DE TREBALL AMB PERSONES IMMIGRANTS

Primera Acollida	<p>Sessions grupals de primera acollida amb informació de recursos i tràmits bàsics, claus de mobilitat a la ciutat, padró...</p> <p>Treballar el procés migratori i les expectatives amb les persones ateses</p>
Ajuts econòmics	<p>Prioritzar els ajuts econòmics amb fons propis ja que generalment no compta amb la cobertura de protecció social bàsica</p> <p>Ajuts: per cobrir necessitats bàsiques: habitatge, subministraments, alimentació... Ajuts relacionats amb la documentació i tràmits d'estrangeria: passaport, antecedents penals, taxes, desplaçaments...</p> <p>Promoure la realització de convenis amb els ajuntaments, que no concedeixen directament ajuts econòmics per donar aquests ajuts a aquest col·lectiu.</p>
Habitatge	<p>Sensibilització i denúncia: sobre les dificultats d'accés al lloguer de persones en situació administrativa irregular, abusos, així com l'accés al padró.</p> <p>Realitzar una base de dades de persones que lloguen habitacions o vulguin compartir habitatge.</p>

	<p>Proporcionar allotjament temporal en situacions d'extrema vulnerabilitat: majors de 18 que es queden al carrer, nouvinguts, dones...</p>
Educació	<p>Capacitació digital i accés a internet a famílies perquè no empitjori el rendiment escolar de menors en situació irregular.</p> <p>Assessorament, orientació i informació als grups parroquials i a les famílies en gestions relacionades amb educació: a què tenen dret, matrícula dels nens, material escolar...</p> <p>Reforç escolar. Classes adults. Suport a l'alfabetització.</p> <p>Informar/afavorir l'obtenció d'ajudes econòmiques (fons propis i beques) dirigides a cobrir necessitats de menors en suport escolar llibres i material, quotes d'AFA, matricules, material de formació d'adults, menjador</p>
Acompanyament en l'obtenció de documentació	<p>Acompanyament integral a la persona en el procés de documentació: servei jurídic d'estrangeria, tràmits bàsics previs, presentació documentació...etc.</p> <p>Coordinació i Treball en xarxa: Amb la Subdelegació i Estrangeria, Serveis socials, Entitats socials.</p>
Salut	<p>Acompanyament en el dret d'accés a la salut: formar un equip de voluntariat per a l'acompanyament del procés en què participin les persones afectades...</p> <p>Cobrir necessitats econòmiques de salut: Medicació, desplaçaments, pròtesis, salut bucodental...</p>

	<p>Accés a traductors i intèrprets.</p> <p>Acompanyament psicològic i de salut mental de la persona</p> <p>Recursos d'allotjament. Desenvolupar recursos per a persones convalents en situació irregular que ixen d'alta dels hospitals.</p>
Oci i Temps Lliure	<p>Informar del desenvolupament de propostes d'oci/recursos normalitzats a la zona: Ajuts econòmics per al pagament d'activitats. Facilitar llocs i espais dins de les nostres instal·lacions per a propostes de lleure i lleure.</p> <p>Treball en xarxa: Acords amb les corporacions municipals per a un accés més econòmic als recursos, accés a competicions esportives.</p>
Dimensió Relacional (Xarxes de Suport)	<p>Generar espais de trobada i grups de suport per transmetre experiències, informació i orientació.</p> <p>Promoure la implicació de les comunitats parroquials com a xarxa de suport: Facilitar els espais propis per a les trobades, espais d'escolta, trobades informals interculturals.</p> <p>Coordinació i treball en xarxa: Amb altres entitats socials (CEAR, Creu Roja...) i religioses, Associacions d'emigrants, centres comunitaris, associacions de veïns, etc.</p>
Treball Comunitari	<p>Buscar sinergies i treball conjunt amb els equips d'animació comunitària al territori</p> <p>Treball en xarxa: Parròquies i tècnics de referència al territori, Ajuntament, Associacions veïnals, d'emigrants, etc.</p>
Formació	<p>Distingir els ESPAIS de formació i els destinataris: Distingir entre formació per a l'ocupabilitat que inclou idioma, cultura,</p>

	<p>etc. de formació per a l'ocupació.</p> <p>Accions formatives de primera acollida (mòduls de coneixement de l'entorn i marc jurídic d'estrangeria, i de coneixements del mercat laboral). Sessions grupals informatives.</p>
Ocupació	<p>Accions individuals i grupals d'assessorament laboral</p> <p>Tutories individuals per revisar eines de cerca laboral i traçar una estratègia de cerca que afavoreixi la inserció al participant.</p> <p>Derivació a programes d'ocupació de l'entitat per a la intermediació laboral, quan la persona estigui pròxima a complir requisits de regularització.</p>
Sensibilització/Comunicació	<p>Incorporar la perspectiva de gènere i la de l'origen en la sensibilització sobre les persones en situació irregular.</p> <p>Visibilització de les dificultats d'accés a determinats drets (comptes d'estalvi bàsics, empadronament, ajuts d'emergència social, RGI).</p>
Incidència Política	<p>Exposar-los posicionaments de Càritas als diferents espais en què participem.</p> <p>Potenciar-la incidència política amb l'administració pública.</p> <p>Servei d'Assessorament i Suport contra la Discriminació i el Racisme.</p>

Els nostres agraïments a:

